

Sygn. akt II KK 104/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 czerwca 2014 r.,  
sprawy **K. S.**  
skazanej z art. 280 § 1 kk i in.  
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej  
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.  
z dnia 11 lipca 2013 r., sygn. akt V Ka (...)  
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.  
z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt IV K (...),

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazaną K. S. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

### **UZASADNIENIE**

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. IV K (...), uznał m.in. K. S. za winną popełnienia czynu:

1. z art. 280 § 1 k.k. i wymierzył jej karę 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności;
2. z art. 278 § 1 k.k. i wymierzył jej karę roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności Sąd orzekł wobec oskarżonej karę łączną 3 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności,.

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego nie zgodził się obrońca oskarżonej K.S. i na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k. zaskarżył opisany wyrok w części jej dotyczącej w całości. Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k., zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) rażącą, mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, obrazę przepisów postępowania, tj. art. 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., a nadto rażącą obrazę art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. wskutek dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jego oderwaną od zasad wiedzy i doświadczenia życiowego analizę oraz rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej, w szczególności:

w zakresie czynu z art. 280 § 1 k.k. przypisanego oskarżonej w punkcie 1 wyroku poprzez:

- ustalenie stanu faktycznego sprawy na podstawie wyjaśnień współoskarżonej M.G. , które w późniejszym toku postępowania w całości zostały przez nią odwołane, w sytuacji, gdy miała ona uzasadniony interes w złożeniu wyjaśnień obciążających oskarżoną K. S., tj. była w zaawansowanej ciąży i działała pod wpływem strachu przed tymczasowym aresztowaniem oraz pod wpływem presji psychicznej przesłuchujących ją funkcjonariuszy policji, o której świadczy nagła, nieuzasadniona zmiana treści wyjaśnień w toku przesłuchania (k. 73-75);
- uznanie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonej M. G., w których pomówiła oskarżoną K. S., mimo że na treść tych wyjaśnień miał wpływ sposób postępowania osób przesłuchujących, którzy znali wcześniej przebieg zdarzenia z relacji pokrzywdzonej i którzy wywarli na oskarżoną presję w celu złożenia wyjaśnień określonego rodzaju, co wyraża się w nagłej, radykalnej i niczym nieuzasadnionej zmianie wyjaśnień przez oskarżoną (k. 73-75) w toku tego samego przesłuchania;
- pominięcie w procesie wyrokowania i nieodniesienie się w jakikolwiek sposób w treści uzasadnienia wyroku do zeznań świadka T. K. (k. 320-323) jak i nagrania rozmowy przeprowadzonej przez tego świadka z oskarżoną M. G., w trakcie której przyznała ona, że złożyła wyjaśnienia obciążające, mimo że oskarżone nie

popęłniły zarzucanych im czynów oraz uzasadniła przyczynę takiego działania, zbieżną w całości z treścią jej wyjaśnień złożonych przed sądem, w sytuacji gdy są to dowody o istotnym znaczeniu dla wykluczenia sprawstwa oskarżonej K. S. i uznać je należy za wiarygodne m.in. ze względu na fakt, że utrwalona wypowiedź oskarżonej G. miała charakter swobodny, przy czym nie wiedziała ona o tym, że rozmowa jest nagrywana;

- uznanie oskarżonej za winną zarzucanego jej czynu mimo dostrzeżonych przez Sąd wątpliwości wynikających z faktu, że „pokrzywdzona nie rozpoznała oskarżonych” „nie potrafiła odtworzyć i myliła się co do wyglądu kobiet”, nie rozpoznała, że obie były w zaawansowanej ciąży oraz utrzymywała, że czyn przypisany K. S. popełniła blondynka, podczas gdy ta była wówczas szatynką (s. 12 uzasadnienia wyroku) - oraz rozstrzygnięcie opisanych wątpliwości na niekorzyść oskarżonej;

- oparcie rozstrzygnięcia na zeznaniach pokrzywdzonej J. K. i niepoddanie ich krytycznej analizie, mimo że pokrzywdzona myliła się co do wyglądu sprawczyń czynu zabronionego, nie potrafiąc ich precyzyjnie opisać ani rozpoznać, co w kontekście jej zaawansowanego wieku i działania pod wpływem stresu, nakazuje traktować wiarygodność jej zeznań w dużą ostrożnością, a wynikające z nich wątpliwości rozstrzygać na korzyść oskarżonej;

- nie znajdujące oparcia w materiale dowodowym ustalenie, że oskarżona M. G. „po rozmowie z konkubentem K. S. postanowiła jednak zmienić wersję zdarzeń” (s. 19 uzasadnienia wyroku), w sytuacji, gdy z transkrypcji rozmowy pomiędzy M. G. i T. K. wynika w sposób jednoznaczny, że oskarżona już przed rozmową miała świadomość, że złożyła wyjaśnienia bezpodstawnie obciążające współoskarżoną i zamierzała je odwołać, przy czym świadek w żaden sposób nie wpłynął na tę decyzję oskarżonej, której wypowiedź miała charakter swobodny.

W zakresie czynu z art. 278 § 1 k.k. przypisanego oskarżonej w punkcie 2 wyroku poprzez :

- rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonej nieścisłości w zakresie opisu wyglądu osób, które popełniły czyn zabroniony na szkodę K. Ł., w tym zwłaszcza, że pokrzywdzona rozpoznała oskarżoną K. S. jako tę, z którą rozmawiała, podczas

gdy jak ustalił Sąd, nie miało to miejsca; pokrzywdzona błędnie opisała kolor włosów oskarżonej S. (s. 14 uzasadnienia) oraz nie potrafiła rozpoznać M. G., mimo że rozmawiała z nią i miała okazję przyjrzeć się jej twarzy (s. 14 uzasadnienia).

2) będący skutkiem powyższych uchybień błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym przyjęciu, że - co do czynu przypisanego w punkcie 1 wyroku - oskarżona K. S., konsekwentnie w toku postępowania nieprzyznająca się do winy, dnia 1 września 2011 r. dopuściła się czynu zabronionego z art. 280 § 1 k.k. na szkodę pokrzywdzonej J. K. oraz - co do czynu przypisanego w punkcie 2 wyroku - że dnia 3 listopada 2011 r. dopuściła się czynu zabronionego z art. 278 § 1 k.k. na szkodę pokrzywdzonej K. Ł., w sytuacji, gdy oskarżona żadnego z przypisanych jej wyrokiem czynów nie popełniła.

Na zakończenie obrońca wniósł o:

- 1) uchylenie orzeczonej wobec oskarżonej kary łącznej;
- 2) zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej K. S. od popełnienia przypisanych jej w punkcie 1 i 2 wyroku czynów, ewentualnie
- 3) uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i Sądowi I Instancji.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonej, Sąd Okręgowy w Ł. orzeczeniem z dnia 11 lipca 2013 r., sygn. V Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację na korzyść skazanej K. S. wniósł jej obrońca, który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

- 1) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., wskutek powierzchownej i chybionej kontroli odwoławczej postawionych w apelacji zarzutów obrazy prawa procesowego i będącego skutkiem tych uchybień, błędu w ustaleniach faktycznych, poprzez:
  - a) ogólnikowe i zbiorcze, polegające wyłącznie na lakonicznym zaaprobowaniu analizy zeznań pokrzywdzonych dokonanej przez sąd I instancji (s. 11 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego), odniesienie się do podniesionych w pkt

1, tiret 4, 5 i 7 petitum apelacji zarzutów rażącego naruszenia przepisów postępowania wskutek:

- uznania skazanej za winną zarzucanego jej czynu mimo dostrzeżonych przez Sąd wątpliwości wynikających z faktu, że „pokrzywdzona nie rozpoznała oskarżonych”, „nie potrafiła odtworzyć i myliła się co do wyglądu kobiet”, nie rozpoznała, że obie były w zaawansowanej ciąży oraz utrzymywała, że czyn przypisany K. S. popełniła blondynka, podczas gdy ta była wówczas szatynką (s. 12 uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego) - oraz rozstrzygnięcie ww. wątpliwości na niekorzyść oskarżonej;
  - oparcia rozstrzygnięcia na zeznaniach pokrzywdzonej J. K. i nie poddanie ich krytycznej analizie, mimo że pokrzywdzona myliła się co do wyglądu sprawcy czynu zabronionego, nie potrafiąc ich precyzyjnie opisać ani rozpoznać, co w kontekście jej zaawansowanego wieku i działania pod wpływem stresu, nakazuje traktować wiarygodność jej zeznań w dużą ostrożnością, a wynikające z nich wątpliwości rozstrzygać na korzyść oskarżonej;
  - rozstrzygnięcie na niekorzyść skazanej nieścisłości w zakresie opisu wyglądu osób, które popełniły czyn zabroniony na szkodę K. Ł., w tym zwłaszcza, że pokrzywdzona rozpoznała skazaną jako tę, z którą rozmawiała, podczas gdy jak ustalił Sąd, nie miało to miejsca; pokrzywdzona błędnie opisała kolor włosów K. S. (s. 14 uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego) oraz nie potrafiła rozpoznać M. G., mimo że rozmawiała z nią i miała okazję przyjrzeć się jej twarzy (s. 14 uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego);
  - a w konsekwencji nie rozważenie i nie ustosunkowanie się merytorycznie przez Sąd odwoławczy do wymienionych zarzutów apelacyjnych;
- b) poprzez przyjęcie, że „sąd *meriti* w uzasadnieniu swego wyroku przeprowadził wnikliwą i szczegółową analizę wiarygodności wyjaśnień składanych przez troje oskarżonych w tej sprawie (...) a także zeznań świadków” (s. 6 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego), podczas gdy sąd I instancji w żaden sposób nie odniósł się do treści zeznań świadka T. K., które miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jako stanowiące dowód na okoliczność, że w rozmowie ze świadkiem skazana G. przyznała, że jej wyjaśnienia obciążające K. S. były

niezgodne z prawdą, jak również wskazała przyczynę, z powodu której w postępowaniu przygotowawczym złożyła obciążające wyjaśnienia, jaką była presja psychiczna wywierana przez przesłuchujących ją funkcjonariuszy Policji;

c) poprzez zaaprobowanie postępowania sądu I instancji, polegającego na nie odniesieniu się w uzasadnieniu do dowodów w postaci zeznań świadka T. K. i nagrania rozmowy przeprowadzonej przez niego z skazaną M. G., ze względu na fakt, że „pozostaje to bez jakiegokolwiek wpływu na treść rozstrzygnięcia, w tym przede

wszystkim na ocenę wiarygodności M. G.' (s. 10 uzasadnienia wyrok Sądu Okręgowego), podczas gdy zeznania świadka T. K. miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jako stanowiące dowód na okoliczność, że w rozmowie ze świadkiem skazana G. przyznała, że jej wyjaśnienia obciążające skazaną K. S. były niezgodne z prawdą, jak również wskazała przyczynę, z powodu której w postępowaniu przygotowawczym złożyła obciążające wyjaśnienia, jaką była presja psychiczna wywierana przez przesłuchujących ją funkcjonariuszy Policji;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. wskutek zaaprobowania przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego, które Sąd ten oparł nie na swobodnej, ale na dowolnej ocenie dowodów oraz na rozstrzyganiu nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść skazanej, a w szczególności zaakceptowanie przez Sąd Okręgowy:

- ustalenia przez sąd I instancji stanu faktycznego sprawy na podstawie wyjaśnień współoskarżonej M. G., które w późniejszym toku postępowania w całości zostały przez nią odwołane, w sytuacji gdy miała ona uzasadniony interes w złożeniu wyjaśnień obciążających skazaną K. S., tj. była w zaawansowanej ciąży i działała pod wpływem strachu przed tymczasowym aresztowaniem oraz pod wpływem presji psychicznej przesłuchujących ją funkcjonariuszy policji, o której świadczy nagła, nieuzasadniona zmiana treści wyjaśnień w toku przesłuchania (k. 73-75);
- uznanie przez sąd I instancji za wiarygodne wyjaśnień skazanej G., w których pomówiła K.S., mimo że na treść tych wyjaśnień miał wpływ sposób postępowania osób przesłuchujących, którzy znali przebieg zdarzenia z relacji pokrzywdzonej i którzy wywarli na oskarżoną presję w celu złożenia wyjaśnień

określonego rodzaju, co wyraża się w nagłej, radykalnej i niczym nieuzasadnionej zmianie wyjaśnień przez oskarżoną (k. 73-75) w toku tego samego przesłuchania.

- pominięcie przez sąd I instancji w procesie wyrokowania i nie odniesienie się w jakikolwiek sposób w treści uzasadnienia wyroku do zeznań świadka T. K. (k. 320-323 ) jak i nagrania rozmowy przeprowadzonej przez tego świadka z skazaną M.G., w trakcie której przyznała ona, że złożyła wyjaśnienia obciążające, mimo że oskarżone nie popełniły zarzucanych im czynów oraz uzasadniła przyczynę takiego działania, zbieżną w całości z treścią jej wyjaśnień złożonych przed sądem, w sytuacji gdy są to dowody o istotnym znaczeniu dla wykluczenia sprawstwa K. S. i uznać je należy za wiarygodne m.in. ze względu na fakt, że utrwalona wypowiedź G. miała charakter swobodny, przy czym nie wiedziała ona o tym, że rozmowa jest nagrywana;
- uznanie przez sąd I instancji oskarżonej za winną zarzucanego jej czynu mimo dostrzeżonych przez Sąd wątpliwości wynikających z faktu, że „pokrzywdzona nie rozpoznała oskarżonych” „nie potrafiła odtworzyć i myliła się co do wyglądu kobiet”, nie rozpoznała, że obie były w zaawansowanej ciąży oraz utrzymywała, że czyn przypisany K. S. popełniła blondynka, podczas gdy ta była wówczas szatynką (s. 12 uzasadnienia wyroku ) - oraz rozstrzygnięcie tych wątpliwości na niekorzyść oskarżonej;
- oparcie przez sąd I instancji rozstrzygnięcia na zeznaniach pokrzywdzonej J. K. i niepoddanie ich krytycznej analizie, mimo że pokrzywdzona myliła się co do wyglądu sprawczyń czynu zabronionego, nie potrafiąc ich precyzyjnie opisać ani rozpoznać, co w kontekście jej zaawansowanego wieku i działania pod wpływem stresu, nakazuje traktować wiarygodność jej zeznań w dużą ostrożnością, a wynikające z nich wątpliwości rozstrzygać na korzyść skazanej;
- nieznajdujące oparcia w materiale dowodowym ustalenie przez sąd I instancji, że skazana M. G. „po rozmowie z konkubentem K. S. postanowiła jednak zmienić wersję zdarzeń” (s. 19 uzasadnienia wyroku sądu I instancji), w sytuacji, gdy z transkrypcji rozmowy pomiędzy M. G. i T. K. wynika w sposób jednoznaczny, że skazana już przed rozmową miała świadomość, że złożyła wyjaśnienia bezpodstawnie obciążające współoskarżoną i zamierzała je odwołać, przy czym

świadek w żaden sposób nie wpłynął na tę decyzję oskarżonej, której wypowiedź miała charakter swobodny;

- rozstrzygnięcie przez sąd I instancji na niekorzyść skazanej nieścisłości w zakresie opisu wyglądu osób, które popełniły czyn zabroniony na szkodę K. Ł., w tym zwłaszcza, że pokrzywdzona rozpoznała oskarżoną K. S. jako tę, z którą rozmawiała, podczas gdy jak ustalił Sąd, nie miało to miejsca; pokrzywdzona błędnie opisała kolor włosów oskarżonej S. (s. 14 uzasadnienia wyroku sądu I instancji) oraz nie potrafiła rozpoznać M. G., mimo że rozmawiała z nią i miała okazję przyjrzeć się jej twarzy (s. 14 uzasadnienia wyroku sądu I instancji).

Na zakończenie obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis art. 523 k.p.k. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Na wstępie należy stwierdzić, że postępowanie sądowe w rozważanej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować jako rażące naruszenie prawa mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Zarzuty podniesione przez obrońcę w kasacji sprowadzają się *de facto* do zakwestionowania ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego, ocenionego zgodnie z regułami wskazanymi w art. 7 k.p.k. oraz naruszenia normy art. 424 k.p.k., poprzez braki w pisemnych motywach rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie szczegółowości i wnikliwości oceny dowodów, co zostało w dalszej kolejności zaaprobowane przez Sąd Odwoławczy i skutkowało utrzymaniem w



mocy wadliwego orzeczenia. Skarżący zarzuca Sądowi II instancji zaniechanie wszechstronnej kontroli odwoławczej oraz nierozważnie i nieustosunkowanie się do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji, co spowodowało wadliwość podjętej decyzji o utrzymaniu w mocy orzeczenia Sądu Rejonowego. Podkreślić należy, że zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu I instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Rolą sądu kasacyjnego nie jest bowiem ponowne „dublujące” kontrolę apelacyjną – rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu I instancji. Stwierdzenie ich zasadności ma znaczenie wyłącznie jako racja ewentualnego stwierdzenia zasadności i uwzględnienia zarzutu odniesionego do zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW z 1997 r., z. 1 – 2, poz. 12).

Obrońca skazanej K. S. podnosi, co prawda, zarzut obrazy art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k., jednak, na co zwrócił także uwagę prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, zarzuty kasacji odnoszą się wyłącznie do oceny ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji i polemizuje z nimi. Nie ustosunkowuje się do żadnych rzeczowych uwag Sądu Okręgowego w tym zakresie zawartych w uzasadnieniu wyroku. Powtarzanie zarzutów apelacyjnych w kasacji prowadzi do wniosku, iż jej wniesienie miało w istocie umożliwić obrońcy, po raz kolejny, zaprezentowanie stanowiska i poglądu korzystnego dla skazanej K. S.. Sąd Najwyższy niejednokrotnie zwracał uwagę, że powtórzenie w skardze kasacyjnej argumentacji prezentowanej uprzednio w apelacji może być skuteczne wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozpozna należycie wszystkich zarzutów i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2009 r., V KK 400/08, LEX nr 495318), co w rzeczowej sprawie nie miało miejsca. Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanej i treści zarzutów kasacji, Sąd Okręgowy stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał zarzuty podniesione w apelacji za niezasadne i w tym zakresie zainteresowane strony należy odesłać do

lektury uzasadnienia z k. 8-12. Podkreślić należy, iż stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, w wykonaniu jego obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy, jeżeli bowiem ocena ta jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, tj. odpowiada wymogom art. 7 k.p.k., to wówczas „sąd odwoławczy zwolniony jest od równie drobiazgowego odniesienia się do zarzutów apelacji, kwestionujących w rzeczywistości rzeczoną ocenę. W takim wypadku, zadawalające jest wskazanie głównych powodów niepodzielenia apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia Sądu I instancji.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2009 r., III KK 381/08, LEX nr 512100).”

Analiza zebranych w sprawie dowodów, wbrew stanowisku zaprezentowanemu przez obrońcę K. S., wskazuje na jej sprawstwo i winę w zakresie przypisanych jej przestępstw.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.